

Ročník XV.

Sedemnásť nedeľa v Cezročnom období – (B) 26. júla 2015

týždeň 31.

Ján Adamus

Rozdával sediacim koľko chceli

(Jn 6, 1-15)

Ježiš odišiel na druhý breh Galilejského čiže Tiberiadskeho mora. Šlo za ním veľké množstvo ľudí, lebo videli znamenia, ktoré robil na chorých. Ježiš vystúpil na vrch a tam si sadol so svojimi učeníkmi. Blízko boli židovské sviatky Veľkej noci. Keď Ježiš zdvihol oči a videl, že k nemu prichádza veľké množstvo ľudí, povedal Filipovi: „Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli?“ Ale to povedal len preto, že ho skúšal. Lebo sám vedel, čo urobí. Filip mu odpovedal: „Ani za dvesto denárov chleba nebude stačiť, ak sa má každému ujsť čo len kúsok.“ Jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, mu povedal: „Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých?“ Ježiš povedal: „Usadte ľudí!“ Na tom mieste bolo mnoho trávy. A mužov si tam posadalo okolo päťtisíc. Tu Ježiš vzal chleby, vzdával vďaka a rozdával sediacim; podobne aj z rýb, koľko chceli. Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom: „Pozbierajte zvyšné odrobiny, aby nič nevyšlo nazmar!“ Pozbierali teda a odrobinami z piatich jačmenných chlebov, ktoré zostali po tých, čo jedli, naplnili dvanásť košov. Keď ľudia videli, aké znamenie urobil, hovorili: „Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet.“ Ale keď Ježiš spoznal, že chcú prísť, zmocniť sa ho a urobiť ho kráľom, znova sa utiahol na vrch celkom sám.

Iste sa vám niekedy stane, že doslova pred ľuďmi utekáte. Túžite po samote, preto sa zavriete doma alebo odídete kamsi do prírody, kde vás nik nepozná.

Evanjelium hovorí, že aj Ježiš, keď spoznal, že chcú prísť, zmocniť sa ho a urobiť ho kráľom, znova sa utiahol na vrch celkom sám. Možno sa nám Ježišovo počínanie zdá čudné. Pýtame sa: Prečo to robí? Veď ho masy chceli povýšiť a urobiť kráľom? Prečo uteká pred takou poctou?

Ak sa bližšie pozrieme na problém, zistíme, že Ježiš si počína veľmi múdro. On z piatich chlebov a dvoch rýb nasýtil päťtisíc ľudí, čo pre nich bola dobrá perspektíva. Galilejčania stále pomýšľali na boj proti nenávideným Rimanom a mať v boji takého vodcu, ktorý kriesi mŕtvych, ktorý takmer z ničoho sýti tisícové zástupy, to by predsa bola veľká vzpruha a pomoc pre národ. Tu dozrelo ich rozhodnutie: Treba sa ho zmocniť a viesť ho ako svojho kráľa do svätého mesta práve v čase, keď sa tam schádzajú tisícové zástupy a oni by iste podporili tento zámer. Túžba Galilejčanov sa uberala nesprávnym smerom. Túžili oslobodiť svoje telá od okov cisára a netúžili oslobodiť svoje duše od okov zla. Ježiš im videl až do „žalúdka“, vedel, o čo im ide a presvedčil sa, že ho vôbec nepochopili. Preto utiekol do samoty a tam prosil Otca, aby jeho ľud pochopil, že nepotrebuje Mesiáša –

bojovníka, ale Mesiáša – Spasiteľa. Ešte sa čudujeme Ježišovmu správaniu? Ľudia sa totiž dopustili viacerých chýb. Hoci vedeli, že je prorok, veľmi málo dbali na jeho slovo. Chceli sa ho zmocniť pre svetskú slávu, práve vtedy, keď sa ich on chcel zmocniť pre nebeské kráľovstvo. A keďže sa nedokázali prispôsobiť jeho predstavám o Božom kráľovstve, Ježiš sa od nich vzdialil.

Keď sa zamýšľame nad správaním Ježišových súčasníkov, musíme doznať, že časy sa nemenia. Aj dnes sa mnohí za neho oduševnia, že je Božím Synom, Prorokom, Mesiášom, ale uberajú sa nesprávnym smerom. Mocným tohto sveta vyhovuje, keď káže dávať cisárovi, čo je cisárovo. Podnikateľom vyhovuje, že má dobrý vplyv na pracovné výkony zamestnancov. Zdravotníkom pomáha chrániť telesné aj duševné zdravie jednotlivcov a aj celého národa. V rozličných združeníach sa pomocou jeho príkazov udržuje poriadok, disciplína a ohľaduplnosť. Deti pod jeho vplyvom viac poslúchajú rodičov, rodičia sú k nim starostlivejší a manželia sú si vernejší. A mohli by sme pokračovať ďalej. Od Ježiša sa všeličo očakáva a všeličo by z neho ľudia radi vyťažili. Zabúda sa však na jeho prvý a najväčší dar – na spásu našej duše v nebi. O nebo je už menší záujem, lebo ľudia sú vypočítaví. Chcú to, čo majú na dosah ruky a nebo sa im zdá príliš vzdialené.

Lenže nebo vôbec nie je lacný dar. Pre jeho získanie treba všetko obetovať. Tu sa nedá byť vypočítavým. A toho nie sme schopní a obetavosť chýbala aj Galilejčanom. Preto Ježiš od nich utiekol. Ale nie sme aj my takí? V minulosti sme sa báli o miesto v práci či v škole, dnes nám vadí politika, klebety, ekonomické problémy, túžime rýchle a ľahko zbohatnúť. To všetko nás tiež vzdaluje od neba. Potom sa čudujeme, že Ježiš aj pred nami uteká. Preto sa začneme sťažovať na nervozitu, prepracovanosť a podráždenosť, použijeme vulgárne výrazy, robíme okolo seba ruch a krik. Vieme prečo? Lebo sme prázdni, rozhádaní, rozladení a chýba nám Kristov pokoj. Neodháňajme od seba Ježiša, dovolme mu, aby sa nás zmocnil a prejavme záujem o to najcenejšie, čo nám ponúka – nebo. Potom nebude pred nami utekať, lebo uvidí náš záujem o neho.

Starí Rimania mali zvláštny zvyk. Kedykoľvek sa museli dvaja priatelia rozísť, vzali hlinenú tabuľku, rozlomili ju a každý vzal so sebou jeden úlomok. Keď sa po dlhom čase opäť stretli, priložili oba zlomky k sebe, a keď sa navonok aj veľmi zmenili, spoznali sa podľa toho, že oba úlomky presne do seba zapadali.

Aj my sme úlomkom Ježiša Krista. Naše stretnutie v nebi bude znamenať spojenie sa s ním. Pamätajme na to a prežime tento týždeň tak, aby bolo na nás vidieť, že Ježiš je náš priateľ a náš Kráľ, že ho milujeme nie vypočítavou, ale opravdivou láskou.

Johannes Vermeer van Delft, „Ježiš v dome Márie a Marty“, olej na plátne, 1654–1655
National Gallery of Scotland, Edinburg.

*Ďakujte Bohu za tú milosť,
za Jeho divné skutky na ľudoch!
Obete vďaka prinášajte
a rozprávajte o Ňom s radosťou!*

*Tí, ktorí na lodiach
plavia sa v mori,
na šírych vodách obchody vedú,
videli diela Pánove
a Jeho divy v mora hĺbinách.
Riekol a víchrica bola,
do výšky vlny zdvihol;
stúpali s loďou k nebu,
klesali a odvaha
ich opúšťala v tiesni,
kymácali sa ako opilec
a bola bezmocná
všetka ich múdrosť.
Volali Boha v svojom trápení
a Boh ich vypočul.
Víchricu premenil
na tichý vánok,
umĺkli vody zvířené.
A oni tešili sa radosťou,
že do prístavu dovedol ich Pán.*

*Ďakujte Bohu za tú milosť,
za Jeho divné skutky na ľudoch!
Zvelebujte Ho v zhromaždení
a v rade starších chváľte Ho!*

*On rieky na púšť premenil,
pramene vodné
na vyschnutú zem.
Úrodnú hrodu zmenil v slaná púšť
pre zlobu tých, čo na nej bývajú.
Premenil na púšť jazerá
a vyschnutú zem
na pramene vodné.*

Štvrtá kniha Zalmov. „Prebásnil Milan Rúfus“

Úcta k daru

To azda ani nie je možné. Zdalo sa mi, že sa mi to sníva. Sedel som v autobuse, ktorý mieril k egyptským pyramídám. V mysli sa mi premietali chvíle, keď som doma ako malý chlapec hľadel na fotografie týchto najznámejších pamiatok staroveku. Závidel som ľuďom, ktorí ich mohli vidieť naživo, a žil som v presvedčení, že mne sa to nikdy nepodarí. A zrazu sa môj sen stával skutočnosťou. To, čo som kedysi obdivoval na fotografiách, mi bolo teraz dopriate vidieť naživo. Kým sme tam však dorazili, zastavili sme sa na benzínovej pumpe. Po dňoch strávených v hoteli, kde bolo všetko upravené, čisté, navoňané, sme sa zrazu dotkli reality. Za pozliepanou ohradou okolo pumpy bolo smetisko. Aj keď sa domáci snažili, predsa sa im nepodarilo zakryť druhú tvár tejto - pre turistov - krásnej krajiny. Uprostred smetiska sa potuloval malý chlapec. Prehrabával sa postupne vo všetkom a hľadal „poklad dňa“. Ktovie, koľko tam strávil času a koľkokrát našiel to, čo potreboval. Zrazu z jedného autobusu vystúpila elegantne upravená černoška. Mala okolo 40 rokov. Pevným krokom vykročila priamo ku chlapcovi. Zakričala naňho a on trochu bojzливо pristúpil k nej. Natiahla ruku a dala mu tašku s balíčkom jedla, ktorý dostávajú turisti na celodenný výlet. Vtedy som si spomenul na plné hotelové stoly a v duchu som sa pýtal: „Kam to všetko odvádzajú, keď to turisti nedoedia? Koľko ľudí by sa z toho ešte najedlo?“

Keď sa nasýtli, povedal svojim učeníkom: „Pozbierajte zvyšné odrobiny, aby nič nevyšlo nazmar!“ Možno aj vám pri čítaní dnešného evanjelia napadla otázka, prečo Ježiš posielal apoštolov zbierať odrobiny. Veď na začiatku dostáva do rúk iba päť chlebov a dve ryby a po modlitbe nasycuje viac ako päťtisíc mužov, nehovoriac o deťoch a ženách, ktoré tam zaiste boli tiež. Prečo robí veľké upratovanie a dáva zbierať zvyšky? Načo mu budú? Veď keď bude treba, znovu sa pomodlí a bude všetkého dostatok... Pri pohľade na Ježišov zázrak a prístup k jedlu si uvedomujem nielen jeho starostlivosť o chudobných, ale jasne vnímam aj jeho postoj k Božiemu daru. Aj keď je Boh štedrý, aj keď môže stvoriť a dať všetkého hojne, nenecháva pošliapať svoj dar. Mať či dostať veľa nie je dôvod na mámenie, aj keby išlo len o „obyčajný chlieb“.

Pamätám si, ako nás starí rodičia učili úcte k jedlu. Keď nám chlieb spadol na zem, museli sme ho vždy zodvihnúť, ofúkať a pobozkať. Vtedy som nevedel prečo. Dnes, keď som aj na vlastné oči videl hladné deti na smetisku, cítim, že žiadna „odrobina“ nespasí nazmar. Lebo aj v prístupe k jedlu a vode dávame najavo, ako si vážime Božie dary. Na záver si pripomeňme slová Matky Terezy, ktoré nám poslúžia na spytovanie svedomia: „Nesprávame sa k chudobným ako k smetiakom, kam dávame všetko, čo nepotrebuje alebo nemôžeme zjesť?“

Náš postoj k jedlu a vode má odzrkadľovať vďaka Stvoriteľovi a úctu k jeho darom.

JOZEF KOZÁK

Porciunkulové odpustky. Dňa 2. augusta možno vo farských a katedrálach kostoloch získať úplné odpustky „Porciunkuly“. Skutok predpísaný na získanie odpustkov je nábožná návšteva kostola spojená s Modlitbou Pána (Otče náš) a vyznaním viery (Verím v Boha). Okrem toho treba splniť tri podmienky: sv. spoveď, sv. prijímanie a modlitba na úmysel Sv. Otca (napr. Otče náš, Zdravas a Sláva). (Ench. Indulgentiarum, conc. 33) Tieto odpustky možno získať aj vo františkánskych kostoloch.

Pôda doposiaľ neosiata

Napokon sa zjavil samým Jedenástim, keď sedeli pri stole, a vyčítal im neveru a tvrdosť srdca, že neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného. A povedal im: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 16, 14-15).

Európa sa po dlhých stáročia pokladala za kresťanskú. Naši pradedovia boli v úlohe hlásateľov evanjelia evidentne úspešnejší ako my. Keď sa dnes učiteľka spýta detí, čoho sa týka Veľká noc, dozvie sa niečo o šibačke a krasliciach. Končiny, kde Božie slovo nezaznelo, sa rozširujú. Kde sa stala chyba?

Pane,

ty vieš, kde sa stala chyba. Prosím, buď ku mne milosrdný, keď sa ti mnohí z tých, ktorých si mi zámerne poslal do cesty, posťažujú: „Nikdy mi nikto o tebe nič nepovedal.“ Nauč ma hlásať tvoje evanjelium životom, nech z neho nerobím karikatúru, ale podávam ho zrozumiteľne a s radosťou. Nech dokážem rozpoznať hlad po Božom slove i za kritickými výpadmi proti Cirkvi a náboženskej praxi. Nech sa v takých situáciách neurazím a nezabarikádujem v obrannom postavení, ale nech som pre hľadajúcich oporou.

Marie Svatošová „Tykadlom Viery“

Sväté omše v 17. týždni Cezročného obdobia - (B)

27.VII. pondelok

18:00 Za Ľ Antona a Zlaticu Kulifajových
a za rodičov Alexandra a Máriu

28.VII. utorok

18:00 Za Ľ Františka a Františku Tibenských a ich rodičov

29.VII. streda

18:00 Na úmysel otca arcibiskupa

30.VII. štvrtok

18:00 Za Ľ Vincenta a Júliu Garajských,
a za zaťov Jozefa a Jána

31.VII. piatok

18:00 Za Ľ rodičov Jozefa a Annu

1.VIII. sobota

08:00 Za Ľ Máriu Stojkovičovú (1. výročie)

Upratovanie kostola č.d. 325 - 352

2.VIII. 18. Nedeľa Cezročného obdobia

08:00 Za Ľ Štefana Ložonského (1. mesiac)

Lektori: Radakovičová J., Pešková E.

10:00 Za farníkov

Lektori: Blahová M., Jurčovičová M.

14:00 Posvätný ruženec, litánie a výmena ružencových tajomstiev

Liturgický kalendár

27.VII. pondelok Sv. Gorazd a spoločníci - Sp

28.VII. utorok Sv. Nazarius a Celzuz, mučeníci

29.VII. streda Sv. Marta - Sp

30.VII. štvrtok Sv. Peter Chryzológ, biskup a učiteľ Cirkvi - Esp

31.VII. piatok Sv. Ignác z Loyoly, kňaz - Sp

1.VIII. sobota Sv. Alfonz Mária de Liguori, biskup a učiteľ Cirkvi - Sp

Kroky

Nie je krok ako krok. Tanečný krok je iný ako pochodový, životný sa odlišuje od bežeckého. Nevieť, či existuje niečo ako povrazolezecký krok. Ak nie, treba ho pre našu cestu po lane vymyslieť a pomenovať.

Užitočné bude zmieniť sa ešte o jednom kroku, ktorému sa hovorí zradný. Väčšinou to býva práve prvý krok.

Napríklad pri kartovej hre prvé víťazstvo hráča tak uspokojí, že ďalším kolám hry pod vplyvom prvého úspechu nevenuje až takú veľkú pozornosť, a napokon úplne všetko prehrá.

Mal som spolužiaka, ktorý veľmi úspešne zložil prijímacie skúšky. Pod dojmom tohto prvého úspechu však v učení natoľko poľavil, že napokon nedokončil ani prvý ročník štúdia.

Jednoducho povedané - prvý krok nemožno považovať za chôdzu. Druhá noha totiž stojí na pôvodnom mieste. Kým na lano nevstúpime aj tou druhou nohou, vlastne sme ešte ani nevyšli. Domnienka, že prvý krok máme za sebou a že to ide hladko, nás môže v ďalšej chôdzi zastaviť.

Ponúkajú sa nám tri základné možnosti, ako postupovať ďalej: rýchly krok, pomalý krok a beh.

Do kláštora na vrchu Athos v Grécku prišiel pred niekoľkými rokmi istý mladík usilovne hľadajúci Boha. V rozhovore s igumenom monastiera, kde sa rozhodol zostať, požiadal: „Otče, moje srdce túži po duchovnom živote, duchovnom zápase, po ustavičnom prebývaní v blízkosti Hospodina a v poslušnosti starcovi, môjmu duchovnému vodcovi. Poučte ma, prosím, aby som dosiahol výšiny duchovnosti.“

Igumen rozvážne pristúpil k polici s knihami a náhle mu ukázal román David Copperfield od Charlesa Dickensa.

Zmätený mladík sa neveriacky opýtal: „Čo je vám, otče? Veď to je sentimentálne viktoriánske čítanie, dielo západného pôvodu! To má byť duchovná kniha?“

Predstavený sa pousmial a vysvetlil mu; „Kým sa nenaučíš jednoduchosť, kým sa nebudeš pozerat' na život kresťanským spôsobom ako malý David - čistým srdcom, s dobrotou, úprimne a s pokáním, nijaká duchovnosť ti nepomôže. A knihy svätých otcov ti budú skôr na škodu, zmeníš sa na duchovnú kreatúru a zničíš si svoju dušu...“

V ktoromsi Bernanosovom románe je rozhovor mladej dievčiny, uchádzačky o vstup do kláštora, s predstavenou.

Keď sa jej dievčina zverila so svojou túžbou oddane slúžiť Kristovi a prinášať mu tie najvyššie obete, predstavená si povzdychla a povedala: „My dokážeme nadšene vystupovať na tie najvyššie vrchy..., potom však zlezieme dolu a zakopneme o kamienok. Najťažšie v živote nie je robiť veľké činy, ale denne zvládnuť hromadu bežných maličkostí.“

Obidva príbehy majú spoločný začiatočnícky „rýchly krok“. Pohybovať sa po duchovnej trase „míľovými krokmi vpred“ a dostať sa čo najrýchlejšie do cieľa.

Múdri predstavení kláštorov v obidvoch prípadoch odporúčali postupovať pomaly a tešiť sa z každého malého krôčika. Rýchla chôdza často vedie k pádu.

Zastávka na ceste

Ďalším nebezpečným variantom je zastávka na ceste.

Ak jazdíme na bicykli, máme skúsenosť, že i ten najmenší pohyb nás udržiava v rovnováhe. Keď sa zastavíme, strácame rovnováhu a z bicykla padáme. Taká istá situácia vznikne aj na duchovnej ceste. Začiatočník ju často spojí aj s pohľadom za seba, aby sa potešil, koľko toho už prešiel.

Zastaviť sa a otočiť sa, je dvojnásobne nebezpečné.

„Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo,“ hovorí Ježiš mužovi, ktorý ho chce na jednej strane nasledovať, ale na druhej si chce ešte na chvíľu odskočiť domov.

Stávať sa hľadačom Boha a cesty k nemu si často vyžaduje väčšie zaľúbenie v priamom ľudskom kroku ako v prehnaných kostolných úklonoch.

Max Kašparů „Po lane ku Kristovi“

MÚDROST' ŽIVOTA

Sme neradi, ak nás niekto nazve hlúpymi. No akosi nás nemrzí, ak žijeme nemúdro a nezaujímame sa o pravú múdrosť. Poznáme prosbu kráľa Šalamúna: Bože, daj mi chápavé srdce, aby som vedel rozlišovať medzi dobrým a zlým (porov. 1 Kr 3, 9). A Boh mu vložil múdrosť do srdca.

K múdreému životu potrebujeme múdre srdce. Hoci je vzdelanie dôležité, samo nestačí k múdrosti, treba vedieť rozlíšiť dobro a zlo. Mnohí ľudia sú vzdelaní, ale často nemúdri. Prameňom múdrosti je Boh sám. Múdrosť je dar, o ktorý si smieme prosiť. „Ak niekomu z vás chýba múdrosť, nech si ju prosí od Boha“, píše apoštol Jakub (1, 5). Modlitba je cesta k Božej múdrosti, ktorá je matkou ľudskej múdrosti. Stvoriteľ ju vložil do srdca každého človeka. Kým alebo čím sme si nechali oklamať srdce, ktoré Boh stvoril z lásky a pre lásku? Prečo sme vnímaví iba na úspech, moc, pôžitok, peniaze?

Profesorka Dr. Elisabeth Kúblarová-Rossová napísala knihu na základe rozhovorov s ľuďmi, čo prežili klinickú smrť. Tvrdili, že sa im pred očami premietal celý ich život. Akej múdrosti ich naučila táto skúsenosť? Doktorka odpovedá: Keď prežili klinickú smrť, spoznali, že v živote majú význam iba dve veci: láska a služba, ktorú preukázali druhým.

Všetko ostatné, o čom sa domnievali, že má veľkú cenu, či už sláva, peniaze, prestíž a moc, sú bezvýznamné.

Hľadáme a nachádzame pravú múdrosť života? Veď bez nej človek hazarduje so životom a ničí ho. Najkrajšia múdrosť je milovať Boha.

Múdroťou je počúvať a zachovávať Božie slovo; poznať hodnoty, pre ktoré sa oplatí žiť i zomierať; nestratiť seba samých; mať pokoj čistého svedomia a pevnú nádej na večný život.

Nemúdroťou je ničiť si život alkoholom i drogami; babrať si život sexuálnou neviazanosťou; nezodpovedne uzatvárať manželstvá; utvárať priateľstvá a zväzky, ktoré sú v rozpore so zdravým rozumom a Božou pravdou.

Nebudme citliví iba na to, keď nás niekto nazve hlúpymi. Usilujme sa žiť múdro a nech nás mrzí, ak tak nežijeme.

Prosme si o múdre srdce, čo rozlíši dobro a zlo.

Jozef Šuppa SJ „Sýtiť srdce i ducha“

Majetok

Istý roľník mal biedne políčko, z ktorého zozbieral chabú úrodu. Dennodenne mu manželka a deti vyčítali, že je toho málo.

Raz sa nečakane na neho usmialo šťastie. Kým zamyslený drel na svojom políčku, zbadal na ceste splašeného koňa. Koč, v ktorom sedel boháč, sa takmer prevrátil. Roľník priskočil a koňa odvážne zastavil.

Boháč sa chcel mužovi odvdáčiť, nuž mu prisľúbil: „Darujem ti toľko pôdy, koľko stihneš prejsť od východu slnka po západ. Jedinou podmienkou je, že pri západe slnka musíš byť presne na tom istom mieste, z ktorého ráno vyjdeš.“

Roľník bol nadšený: „Dost' bolo dní plných námahy a biedy! Budem mať veľa zeme a budem bohatý!“

Na druhý deň ráno vyšiel na zelený vršok a označil miesto, z ktorého vyrazil. Veselo si pomaličky kráčal a nikam sa neponáhľal.

„Tu si vybudujem statok... Tam je vynikajúce miesto na maštal'... Na tejto peknej rovinke budem pestovať obilie a tam dolu zasadím zeleninu a zemiaky...“

Potom si však uvedomil, že má len jedinú príležitosť a rozbehol sa. Slnko šlo rýchlo svojou cestou po oblohe. Čím viac zeme obíde, tým bude bohatší.

Už nevládal, ale ešte zbadal jazierko, zelenú lúku, hustý les. Slnko sa skláňalo nad obzorom. Muž ešte väčšmi zrýchľil krok.

Spotený, zadýchaný a na konci so silami dosiahol svoj cieľ. Vyčerpaný klesol na zem. Pre prílišnú námahu jeho srdce prestalo biť v tej istej chvíli, ako zapadlo slnko.

Teraz má toľko pôdy, koľko potrebuje - malý kúsok zeme, v ktorej je pochovaný.

Bruno Ferrero „Nebo v našom dome“

Desatoro

3.prikázanie

Pamätaj, že máš svätiť sobotný deň

(Ex 20,8-10)

Požehnanie nedele v dejinách Slovenska II.

Chrám bol pre slovenského človeka strediskom náboženského života celej obce. Chrám zväzoval obec do jednoty. Ak sa cez celý týždeň strácali ľudia ako jednotlivci na svojich políčkach, v lese pri rúbaní dreva, či pri strážení stáda, ktoré sa páslo na lúkach, v nedeľu sa väčšina z nich zišla v chráme, kde tvorili duchovnú jednotu ponad čisto prirodzené rodinné zväzky - tvorili jednotu ducha v Bohu. Modlili sa k spoločnému Otcovi:

„Otče náš! Posväť sa meno tvoje! Príd' kráľovstvo tvoje! Chlieb náš každodenný daj nám dnes! A odpusť nám!“ A ak im kňaz prečítal žalm o Božom chráme, ktorý je „milým príbytkom a domom Pánovým“, to všetko ich len utvrdzovalo v kresťanskej spolupatričnosti cez Cirkev na tejto zemi. A klenba chrámu, neskôr pokrytá hýriacimi farbami a obrazmi otvorených nebies, rozširovala pohľad ľudí od zeme po nebesá, plné Božej slávy, ku ktorej sa životom všetci uberali. Ak bol niekdajší svet pohanstva podrobený kolobehu hviezd a osudu spojenému s týmto kolobehom, v kresťanstve sa reťaz nevyhnutného osudu pretrhla - človek unikol nemilosrdnému kolobehu rodenia a smrti, smrti do tmy a nenávratna - veď krstom vstúpil do života večného, ktorý sa mu ako veriacemu naplno roztvoril. Kristus mu pripravil miesto „v dome Otcovom“ a tam ho očakáva otcovská náruč. Slovenský človek si opakoval s bratmi po celej Európe: „Verím v život večný!“ Jeho zosnulí ho na tejto ceste do večnosti predišli, ale zostávali s ním spojení v „spoločenstve svätých“.

V preplnenom nedeľnom chráme nebo bolo blízko, bolo na dosah ruky. Každá obeta Eucharistie spájala chrám s nebesami, každá obeta sa vznášala k nebu. Liturgia to naplno vyjadrovala. Každé jej slovo bolo plné tajomstva a vyjadrovalo najväčší čin dejín - Ježišovu smrť na Golgote, kríž a vzkriesenie. Ježišova obeta sa sprítomňovala na zemi, ako bola živá v nebi. Vyjadrovala to modlitba: „lube haec perferri... Ráč preniesť túto obeť rukami svojho svätého anjela na svoj vznešený oltár...“

Kresťanskú výchovu detí, mladých ľudí, otcov a matiek, ktorá bola ovocím tohto pôsobenia Cirkvi na Slovensku, treba vidieť v takejto plnej sile. Matky držali verne naše Slovensko. Zaslúžilý umelec a spisovateľ v interview pred smrťou povedal, že jeho stará matka, vdova po štiavnickom baníkovi, prejavovala dobrotu, ktorá bola stálym a požehnaným stavom jej duše. Prejavovala sa presvedčením, ktorým neotriasla ani dlhoročná choroba so všetkými podobami bolesti. Stará matka mala rada každého a všetkých. Ani tých, ktorí urobili zlo, nechcela úplne odsúdiť a hovorila: „Možno sa niektorí aj napravia a oľutujú, keď zistia, že s takou neprávosťou je život iba blen...“ Táto stará matka nebola prítom, podľa vnuka - básnika, pasívna či v živote nemohúca. Dokázala aj bez vyššieho vzdelania presne rozlišovať dobro od zla. A keď bolo potrebné, vedela smelo „napraviť hlavu“ tým, ktorí robili zle. Najviac vyčítala lenivosť. „Je mi záhadou,“ povedal o nej vnuk, päťdesiatpäťročný básnik, „odkiaľ sa v tejto po katolícky vychovej žene nabralo to užitočné presvedčenie, naskrz moderné - presvedčenie, že Boha treba sláviť i prácou.“ Taká bola jedna z mnohých žien, na ktoré si spomínajú deti, vnuci a pravnuci ako na stelesnenie lásky, úcty k životu, starostlivosti o blaho najbližších, o ich všestranný vývoj a o vytváranie vhodných podmienok pre život a šťastie. S radosťou badám, že som tu vlastne vymenoval základné črty pravého humanizmu. Čím som starší, tým radšej by som sa vrátil do takto osnovaného života. K tomu viedlo našich ľudí kresťanstvo a Cirkev, a to podstatne aj svätením siedmeho dňa - nedele.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku